



Dossiernummer : DOS-2022-02875

Betreft : het opvragen van een identiteitskaart als waarborg

De Geschillenkamer van de Gegevensbeschermingsautoriteit, samengesteld uit de heer Hielke HJUMANS, alleenzettelend voorzitter;

Gelet op Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (algemene verordening gegevensbescherming), hierna “AVG”;

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, hierna “WOG”;

Gelet op het reglement van interne orde, zoals goedgekeurd door de Kamer van Volksvertegenwoordigers op 20 december 2018 en gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad* op 15 januari 2019;

Gelet op de stukken van het dossier;

Heeft de volgende beslissing genomen inzake:

De klager: X, hierna “de klager”

De verweerder: Y, hierna “de verweerder”

I. Feiten en procedure

1. Het voorwerp van de klacht betreft het gebruik van de identiteitskaart van de klager als waarborg voor het uitlenen van een hulpmiddel bij het bezoek van het domein van de verweerder.
2. Op 5 juli 2022 dient de klager een klacht in bij de Gegevensbeschermingsautoriteit tegen de verweerder.

Op 25 juni 2022 werd de klager zijn identiteitskaart als waarborg gevraagd bij het huren van een hulpmiddel om het domein van de verweerder te bezoeken. Hij zou zijn identiteitskaart terugkrijgen bij het terug binnenleveren van het hulpmiddel. De klager wees de verweerder erop dat het afgeven van zijn identiteitskaart niet conform de wetgeving was, maar de verweerder antwoordde dat iedereen zijn identiteitskaart afgaf als waarborg. De klager heeft daarop zijn identiteitskaart afgegeven en op het einde van de dag ook terug gekregen.

De klager heeft diezelfde dag een klacht ingediend bij de verweerder via het privacy e-mailadres van de verweerder. De klager had een foto van het verhuurticket en de afrekening bijgevoegd. Op het verhuurticket staat de naam van de klager, de datum en de nummer van het gebruikte hulpmiddel ingevuld. De nummer van de identiteitskaart en de handtekening zijn niet ingevuld. Op dit ticket staat ook vermeld: *“Een identiteitsbewijs wordt ingehouden als waarborg.”*

Op 28 juni 2022 antwoordde de verweerder dat het gebruik van een identiteitsbewijs wel degelijk toegelaten was op het privaat domein van de verweerder wanneer er geen kopieën of scans zouden worden gemaakt. Zij zou dit gecontroleerd hebben bij de bevoegde overheidsinstanties. Daarbij bevestigde de verweerder dat er geen bijkomende registraties of handelingen zijn gedaan met de identiteitskaart. Verder wees de verweerder op het intern reglement waarin in artikel 6 wel degelijk een alternatieve waarborg werd vermeld voor wie geen identiteitsbewijs mee had of wou afgeven, nl. 100€.

Diezelfde dag reageerde de klager met een verwijzing naar de website van de Gegevensbeschermingsautoriteit waarop te lezen was: *“U kunt de identiteitskaart van een persoon niet als borg houden. Deze praktijk is niet aanvaardbaar, omdat u hierdoor de betrokkene belet om zijn wettelijke verplichting na te komen om zijn identiteitskaart bij zich te dragen. Het nemen van een kopie van uw identiteitskaart levert in deze omstandigheden ook problemen op met betrekking tot de verenigbaarheid met de AVG.”*

3. Op 26 juli 2022 contacteerde de Eerstelijnsdienst de klager met de vraag de contactgegevens van de verwerkingsverantwoordelijke toe te voegen aan de klacht om deze op een correcte wijze te kunnen behandelen. Op 31 juli 2022 stuurde de klager de contactgegevens van de verweerder door. In een tweede e-mail stuurde de klager nogmaals de communicatie met de verweerder door en bevestigde hij nog eens apart dat hem het alternatief van 100€ als waarborg niet werd aangeboden toen hij zich initieel verzette tegen het overhandigen van zijn identiteitskaart.
4. Op 1 augustus 2022 wordt de klacht door de Eerstelijnsdienst ontvankelijk verklaard op grond van de artikelen 58 en 60 van de WOG¹ en wordt de klacht op grond van artikel 62, § 1 van de WOG overgemaakt aan de Geschillenkamer².
5. Ingevolge artikel 95, § 2, 3^o van de WOG alsmede artikel 47 van het reglement van interne orde van de GBA kunnen de partijen om een afschrift van het dossier verzoeken. Indien één van beide partijen gebruik wenst te maken van de mogelijkheid tot het raadplegen en het kopiëren van het dossier, dient deze zich te wenden tot het secretariaat van de Geschillenkamer, bij voorkeur via litigationchamber@apd-gba.be.

II. Motivering

6. Artikel 2.1 van de AVG bepaalt het materieel toepassingsgebied van de AVG:

“Deze verordening is van toepassing op de geheel of gedeeltelijk geautomatiseerde verwerking, alsmede op de verwerking van persoonsgegevens die in een bestand zijn opgenomen of die bestemd zijn om daarin te worden opgenomen.”

Het begrip ‘bestand’ wordt gedefinieerd in artikel 4.6) van de AVG:

“bestand: elk gestructureerd geheel van persoonsgegevens die volgens bepaalde criteria toegankelijk zijn, ongeacht of dit geheel gecentraliseerd of gedecentraliseerd is dan wel op functionele of geografische gronden is verspreid;”

7. Het Europese Hof van Justitie verduidelijkte de draagwijdte van het begrip ‘bestand’ in haar arrest “Jehova”³:

“Op de tweede vraag dient dus te worden geantwoord dat artikel 2, onder c), van richtlijn 95/46 in die zin moet worden uitgelegd dat onder het in deze bepaling gebruikte begrip „bestand” ook valt een geheel van in het kader van een van-huis-tot-huisverkoop verzamelde persoonsgegevens, bestaande uit de naam en het adres van en andere

¹ Overeenkomstig artikel 61 van de WOG deelt de Geschillenkamer bij dezen aan de partijen mee dat de klacht ontvankelijk is verklaard.

² Overeenkomstig artikel 95, § 2 van de WOG deelt de Geschillenkamer bij dezen aan de partijen mee dat het dossier naar aanleiding van deze klacht aan haar is overgedragen.

³ Zie arrest HvJ C-25/17, *Jehovan Todistajat*, EU:C:2018:551; randnummer 62.

informatie over de aan huis bezochte personen, wanneer deze gegevens zijn gestructureerd volgens specifieke criteria die het in de praktijk mogelijk maken deze gegevens gemakkelijk terug te vinden voor een later gebruik ervan. Om onder dit begrip te vallen hoeft een dergelijk geheel geen steekkaarten, specifieke lijsten of andere ordeningssystemen te omvatten.” (eigen onderlijning)

8. De verweerder verhuurt meerdere hulpmiddelen binnen zijn domein. Als waarborg voor deze hulpmiddelen vroeg de verweerder de identiteitskaart van de klager. Naast het hulpmiddel ontving de klager eveneens een ticket met daarop het identificatienummer van het hulpmiddel en zijn naam. Het is dus mogelijk dat de ontvangen identiteitskaarten door de verweerder worden gestructureerd op basis van de nummer van het hulpmiddel, teneinde deze makkelijk terug te vinden wanneer het hulpmiddel wordt teruggebracht. Het structureren van identiteitskaarten op basis van het criteria ‘soort hulpmiddel’ en/of ‘nummer van het hulpmiddel’ zou als een bestand op functionele gronden kunnen worden beschouwd. Aangezien een identiteitskaart persoonsgegevens bevat, zou deze praktijk binnen het materieel toepassingsgebied van de AVG vallen.
9. Artikel 4.2) van de AVG definieert het begrip ‘verwerken’ als volgt:

“een bewerking of een geheel van bewerkingen met betrekking tot persoonsgegevens of een geheel van persoonsgegevens, al dan niet uitgevoerd via geautomatiseerde procedés, zoals het verzamelen, vastleggen, ordenen, structureren, opslaan, bijwerken of wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, verstrekken door middel van doorzending, verspreiden of op andere wijze ter beschikking stellen, aligneren of combineren, afschermen, wissen of vernietigen van gegevens;”
10. De verweerder vraagt de identiteitskaart op om deze te bewaren. Aangezien de identiteitskaart persoonsgegevens van de klager bevat, kan het opvragen en bewaren ervan beschouwd worden als het verwerken van persoonsgegevens.
11. Artikel 5.1.a) van de AVG bepaalt: *“Persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene rechtmatig, behoorlijk en transparant is (“rechtmatigheid, behoorlijkheid en transparantie”).”*
12. Inzake de rechtmatigheid en behoorlijkheid wijst de Geschillenkamer op artikel 1 van het koninklijk besluit betreffende de identiteitskaarten⁴, dat stelt: *“Iedere Belg die volle vijftien jaar oud is, moet houder zijn van een identiteitskaart die als bewijs van inschrijving in het bevolkingsregister geldt of, in geval van verlies, diefstal of vernietiging van die kaart, van een overeenkomstig artikel 6 afgegeven attest. [...] Een van deze beide documenten moet worden overgelegd bij elke vordering van de politie, [...] en, in het algemeen, telkens als de houder het bewijs van zijn identiteit dient te leveren.”* Op de website van de Federale

⁴ KB van 25 maart 2003 betreffende de identiteitskaarten.

Overheidsdienst Binnenlandse Zaken staat onder de FAQ inzake identiteitsdocumenten te lezen: “De bepalingen van artikel 1 van het koninklijk besluit betreffende de identiteitskaarten van 25 maart 2003 vermelden dat elke persoon te allen tijde zijn identiteitskaart moet kunnen voorleggen aan een persoon die dit om wettelijke redenen verzoekt. Het inhouden van de identiteitskaart zou dit verzoek echter onmogelijk maken. Het is dus niet gerechtvaardigd om de identiteitskaart bij te houden tijdens de duur van het bezoek.”⁵

13. Voor zover de verweerder een voldoende rechtsgrond zou hebben om de identiteitskaart van de klager te bewaren, lijkt dit niet behoorlijk aangezien de klager op het domein van de verweerder niet kan voldoen aan artikel 1 van het koninklijk besluit betreffende de identiteitskaarten, wat de klager ook zou hebben aangegeven voordat hij zijn identiteitskaart heeft afgegeven.
14. Inzake transparantie verklaart de klager dat hij op het moment van het vragen van zijn identiteitskaart op geen enkele wijze werd ingelicht over een alternatief voor het verwerken van zijn persoonsgegevens, ook niet wanneer hij zich initieel verzette tegen deze verwerking. Dit alternatief stond evenmin vermeld op het ticket dat de klager ontving in ruil voor zijn identiteitskaart. Ondanks de opname van dit alternatief in het parkreglement, lijkt de verwerking niet voldoende transparant te zijn gebeurd.
15. De Geschillenkamer is van oordeel dat op grond van bovenstaande analyse dient te worden geconcludeerd dat door de verweerder mogelijke inbreuken op de bepalingen van de AVG werden gepleegd, dewelke rechtvaardigt dat *in casu* wordt overgegaan tot het nemen van een beslissing op grond van artikel 95, § 1, 4° van de WOG, meer bepaald een waarschuwing te formuleren ten aanzien van de verweerder dat het opvragen en bijhouden van de identiteitskaart van een bezoeker als waarborg voor een hulpmiddel een inbreuk kan uitmaken op de rechtmatigheid, behoorlijkheid en transparantie van de verwerking.
16. Onderhavige beslissing is een *prima facie* beslissing genomen door de Geschillenkamer overeenkomstig artikel 95 van de WOG op grond van de door de klager ingediende klacht, in het kader van de “*procedure voorafgaand aan de beslissing ten gronde*”⁶ en geen beslissing ten gronde van de Geschillenkamer in de zin van artikel 100 van de WOG.

De Geschillenkamer heeft aldus beslist om op grond van artikel 58.2.a) AVG en artikel 95, § 1, 4° van de WOG, een waarschuwing te formuleren ten aanzien van de verweerder voor wat betreft de rechtmatigheid, behoorlijkheid en transparantie van het opvragen en bewaren van de identiteitskaart als waarborg voor het gebruik van een hulpmiddel in het domein van de verweerder.

⁵ <https://ibz.rrn.fgov.be/nl/identiteitsdocumenten/eid/faq/> ; meer bepaald onder de vraag: “Mag men bij het onthaal van een openbaar gebouw een identiteitskaart vragen en bijhouden?”

⁶ Afdeling 3, Onderafdeling 2 van de WOG (artikelen 94 t.e.m. 97).

17. Onderhavige beslissing heeft tot doel de verweerder in kennis te stellen van het feit dat deze mogelijk een inbreuk op de bepalingen van de AVG heeft gepleegd en deze in de mogelijkheid te stellen zich alsnog te conformeren met voornoemde bepalingen.
18. Indien de verweerder niet akkoord gaat met de inhoud van onderhavige *prima facie* beslissing en van mening is dat zij feitelijke en/of juridische argumenten kan aanvoeren die tot een nieuwe beslissing zouden kunnen leiden, kan zij een verzoek tot heroverweging indienen bij de Geschillenkamer volgens de procedure vastgesteld in de artikelen 98 juncto 99 van de WOG, bekend als een “behandeling ten gronde”. Dit verzoek moet worden gestuurd naar het e-mailadres litigationchamber@apd-gba.be binnen een termijn van 30 dagen na kennisgeving van dit *prima facie* besluit. Indien van toepassing, wordt de uitvoering van dit besluit opgeschort gedurende de bovengenoemde periode.
19. In geval van een voortzetting van de behandeling van de zaak ten gronde, zal de Geschillenkamer de partijen op grond van de artikelen 98, 2° en 3° juncto artikel 99 van de WOG uitnodigen hun verweermiddelen in te dienen alsook alle stukken die zij nuttig achten bij het dossier te voegen. De onderhavige beslissing wordt desgevallend definitief opgeschort.
20. Tot slot wijst de Geschillenkamer er volledigheidshalve op dat een behandeling ten gronde van de zaak kan leiden tot het opleggen van de maatregelen vermeld in artikel 100 van de WOG⁷.

III. Publicatie van de beslissing

21. Gelet op het belang van transparantie met betrekking tot de besluitvorming van de Geschillenkamer, wordt deze beslissing gepubliceerd op de website van de

⁷ Artikel 100. § 1. De Geschillenkamer heeft de bevoegdheid om:

- 1° een klacht te seponeren;
- 2° de buitenvervolginstelling te bevelen;
- 3° de opschorting van de uitspraak te bevelen;
- 4° een schikking voor te stellen;
- 5° waarschuwingen en berispingen te formuleren;
- 6° te bevelen dat wordt voldaan aan de verzoeken van de betrokkene om zijn rechten uit te oefenen;
- 7° te bevelen dat de betrokkene in kennis wordt gesteld van het veiligheidsprobleem;
- 8° te bevelen dat de verwerking tijdelijk of definitief wordt bevroren, beperkt of verboden;
- 9° te bevelen dat de verwerking in overeenstemming wordt gebracht;
- 10° de rechtzetting, de beperking of de verwijdering van gegevens en de kennisgeving ervan aan de ontvangers van de gegevens te bevelen;
- 11° de intrekking van de erkenning van certificatie-instellingen te bevelen;
- 12° dwangsommen op te leggen;
- 13° administratieve geldboeten op te leggen;
- 14° de opschorting van grensoverschrijdende gegevensstromen naar een andere Staat of een internationale instelling te bevelen;
- 15° het dossier over te dragen aan het parket van de procureur des Konings te Brussel, die het in kennis stelt van het gevolg dat aan het dossier wordt gegeven;
- 16° geval per geval te beslissen om haar beslissingen bekend te maken op de website van de Gegevensbeschermingsautoriteit.

Gegevensbeschermingsautoriteit. Het is evenwel niet nodig dat daartoe de identificatiegegevens van de partijen rechtstreeks worden bekendgemaakt.

OM DEZE REDENEN,

beslist de Geschillenkamer van de Gegevensbeschermingsautoriteit, onder voorbehoud van de indiening van een verzoek door de verweerder tot behandeling ten gronde overeenkomstig artikel 98 e.v. van de WOG, om **op grond van artikel 58.2.a) van de AVG en artikel 95, § 1, 4° van de WOG** de verweerder te **waarschuwen** dat het opvragen en bijhouden van de identiteitskaart van een bezoeker als waarborg voor een hulpmiddel mogelijk een onrechtvaardige verwerking van persoonsgegevens uitmaakt en mogelijk een inbreuk op de AVG-principes van rechtmatigheid, behoorlijkheid en transparantie betreft.

De Geschillenkamer herinnert eraan dat indien de verweerder niet akkoord gaat met de inhoud van dit *prima facie* besluit en van mening is dat zij feitelijke en/of juridische argumenten kan aanvoeren die tot een ander besluit zouden kunnen leiden, zij, enerzijds, een verzoek tot behandeling van de zaak ten gronde kan indienen bij de Geschillenkamer via het e-mailadres litigationchamber@apd-gba.be, en dit binnen een termijn van 30 dagen na de kennisgeving van dit besluit. Indien van toepassing, wordt de uitvoering van dit besluit opgeschort gedurende de bovengenoemde periode.

Anderzijds kan de verweerder beroep instellen tegen dit besluit overeenkomstig artikel 108, § 1 van de WOG, binnen een termijn van 30 dagen na kennisgeving ervan, bij het Marktenhof (hof van beroep van Brussel), met de Gegevensbeschermingsautoriteit als verwerende partij. Een dergelijk beroep kan worden ingesteld door middel van een verzoekschrift op tegenspraak dat de in artikel 1034ter van het Gerechtelijke Wetboek (Ger.W.) opgesomde elementen dient te bevatten⁸. Het verzoekschrift tot tussenkomst moet worden ingediend bij de griffie van het Marktenhof

⁸ Het verzoekschrift vermeldt op straffe van nietigheid:

- 1° de dag, de maand en het jaar;
- 2° de naam, voornaam, woonplaats van de verzoeker en, in voorkomend geval, zijn hoedanigheid en zijn rijksregister- of ondernemingsnummer;
- 3° de naam, voornaam, woonplaats en, in voorkomend geval, de hoedanigheid van de persoon die moet worden opgeroepen;
- 4° het voorwerp en de korte samenvatting van de middelen van de vordering;
- 5° de rechter voor wie de vordering aanhangig wordt gemaakt;
- 6° de handtekening van de verzoeker of van zijn advocaat.

overeenkomstig artikel 1034⁹ *quinquies* van het Ger.W.⁹, of via het e-Deposit informatiesysteem van het Ministerie van Justitie (artikel 32^{ter} van het Ger.W.).

(get). Hielke HUMANS

Voorzitter van de Geschillenkamer

⁹ Het verzoekschrift met zijn bijlage wordt, in zoveel exemplaren als er betrokken partijen zijn, bij aangetekende brief gezonden aan de griffier van het gerecht of ter griffie neergelegd.